

HERRAA HYVÄÄ KIITTÄKÄÄ

Mitä Raamattu opettaa ylistyksestä?

John Kleinig

Tämän vihkon ovat lahjoittaneet:

LUTHERAN HERITAGE FOUNDATION

51474 Romeo Plank Road
Macomb, MI 48042
USA

www.lhfmissions.org

SUOMEN LUTHER-SÄÄTIÖ

PL 127
00101 Helsinki

www.luthersaatio.com

Artikkelin *Called to be praisesingers* on kirjoittanut
prof. John Kleinig.

Kannen kuva: Memling Hans (1425-1494).

Käännös: Petri Kivenheimo

Myllypaino, Leväsjoki 2004

Mitä Raamattu opettaa ylistyksestä?

Tyhjänpäiväisen ylistyksen synnyttämä epäluulo vaientaa aidon ylistyksen. Television hallitsemissa kaupallistuneissa yhteiskunnissa elävissä ihmisissä syntyy epäluottamus ylistelyjä kohtaan. Syystäkin! Muutenhan he joutuvat mainoskampanjoiden ja omaa erinomaisuuttaan rummuttavien 'julkkisten' uhreiksi. Mitä epäluuloisempia heistä tulee, sitä ankarammin heihin yritetään vaikuttaa mainonnalla, joka ylistelee tuotteita, joita pyritään myymään heille, ja sitä enemmän heitä koettavat taivutella puolelleen ja käyttää hyväkseen ihmiset, jotka kehuskelevat saavutuksillaan myydäkseen itsensä yleisölle.

Siksi meitä opetetaan kriittisyyteen ihmisten esittämiä väitteitä kohtaan. Koko koulutusjärjestelmämme on laadittu terävöittämään kriittikkikykyjämme. Se opastaa meitä olemaan varuillamme ja epäluuloisia, tutkimaan ja testaamaan kaikkea sitä, minkä väitetään olevan omaksi parhaaksemme. Meitä harjoitetaan erottamaan valheellisen mainonnan tyhjät ylistelyt siitä, mikä on todella ylistyksen arvoista. Ja hyvä niin! Mutta on siitä meille vahinkoakin. Kriitikki edistää epäluuloa, joka taas puolestaan ruokkii kyynisyyttä. Kaikki tämä voi vähä vähältä sokeuttaa meidät sille, mikä on itse asiassa hyvää. Mikään ei enää tunnu olevan todella hyvää. Television iltautusten tavoin kiinnitämme huomionamme aina vain niihin harvoihin asioihin, jotka menevät pieleen, ja jätämme huomiotta ne monet seikat, jotka menevät kohdalleen jokapäiväisessä elämässämme. Emme enää tunnista niitä hyviä lahjoja, joita me kaikki saamme ympäröivältä maailmalta ja Jumalalta. Jos vielä löydämmekin jotain hyvää, meidän on vaikea jakaa mielihyväämme toisten kanssa, sillä ne sanat, joita joskus käytimme ilmaisemaan ihastustamme, ovat tulleet niin väärinkäytön turmelemiksi, että niihin suhtaudutaan varsin epäluuloisesti.

Tämä epäluulon ilmapiiri vaikeuttaa pahasti kirkon pyrkimystä kertoa evankeliumi ihmisille. Evankeliumin tarjoushan on liian hyvä ollakseen totta. Pastorit eivät voi todella välittää Kristuksen salaisuutta paitsi ylistämällä häntä. Tästäkään ei kuitenkaan tahdo tulla mitään, sillä heidän turvautuessaan ylistyssanoihin me epäilemme heidän olevan liikkeellä vain käyttääkseen meitä hyväkseen ja huijatakseen meitä taivaallisen autuuden lupauksillaan. Niinpä käymmekin yhä epäluuloisemmiksi Jumalaa ja Hänen lupauksiaan kohtaan. Toiselta puolen juuri tämä ylistystä kohtaan tunnettu

epäluuloisuus tarjoaa kirkolle uuden tilaisuuden ja mahdollisuuden. Epäluuloiset ihmiset kyllä kuuntelevat oikeaa ylistystä, sen ylistämistä, mikä on todella hyvää. Sellainen pistää silmään kuin kukoistava kukkapenkki räjäisessä slummissa. Se kuulostaa vakuuttavalta toisin kuin mainonnan ja itsekehun onntto kaiku. Mutta sen on oltava todenmukaista ja aitoa. Jumalan ylistys kuullaan kaikkein selvimmin silloin, kun se saa aidon kaikupohjan hänen sanastaan ja inhimillisestä kokemuksesta.

Meidät kristityt on kutsuttu ylistämään kolmiyhteistä Jumalaa. Tämä on itse asiassa koko tämän maanpäällisen elämämme päätarkoitus (1.Piet. 2:9). Se on osa kutsumustamme Jumalan kuninkaallisen papiston jäseninä. Meidät on lunastettu epäluulon ja epäluottamuksen täyttämästä elämästä olemaan ylistyksen veisaajia. Tämä ei ole mikään satunnaistoimi, sellainen, jota tekisimme kerran viikossa tai aina välillä sellaisina hetkinä kun meistä rupeaa siltä tuntumaan. Ei se liioin ole jotain sellaista, minkä tekisimme omin voimin. Koska me kuulumme kirkkoon, olemme liittyneet Jumalan taivaalliseen kuoroon jo täällä maan päällä. On kyse siitä, että meidän koko elämämme on jollain tavoin imaistu mukaan Jumalan ylistämiseen. Tähän meillä onkin hyvät edellytykset, sillä meillä, samoin kuin pyhillä enkeleillä, on pääsy Jumalan ja armon yhteyteen. Koska me seisomme Hänen läsnäolonsa valossa, voimme heijastaa tätä valoa ympäristöömme riemullisessa ylistyksessä.

Ylistyksen uusi teologia ja käytäntö

Aivan alustaan saakka kirkko on ollut ylistyksen yhteisö. Se on aina ylistänyt Kolmiyhteistä Jumalaa kaikissa jumalanpalveluksissaan. Lauluja on aina laulettu sen liturgiassa. Luterilainen kirkko on aina ollut laulava kirkko. Viime aikoina uudenlainen ylistyslaulu on haastanut nämä liturgisen laulun vakiintuneet traditiot. Se alkoi helluntailaispiireissä. Karismaattisen liikkeen vaikutuksesta se on päässyt sisään luterilaiseen kirkkoon ja muihin tunnustuksellisiin kirkkoihin.

Tässä laulamisen tavassa on paljon sellaista, mikä muistuttaa läheisesti sitä, mitä kirkossa on aina tehty. Mukana on kuitenkin myös jotain erilaisista ja uutta. Ylistyslaululiike ei ainoastaan sävellä uudenlaisia lauluja, joita säestetään urkujen tai pianon sijasta sähkösoittimilla. Se tuo mukanaan

myös uudenlaisen liturgian, joka perustuu uuteen ylistusteologiaan. Sillä on itse asiassa taipumus samaistaa jumalanpalvelus ja ylistys keskenään. Tämähän onkin osa sen vetovoimaa, syy sen menestykseen ihmisten koskettamisessa ja liikuttamisessa.

Emme voi ymmärtää tätä uutta ylistyslaulutoimintaa selvittelemättä sen historiallista alkuperää ja teologisia perusteita. Se on peräisin niistä herätysliikkeistä, jotka levisivät yli Amerikan mantereen 1800-luvulla. Nämä ottivat käyttöön sellaisen kokouskäytännön, jossa koko joukko eloisia gospel-lauluja pohjusti pääpuhetta, joka huipentui alttarikutsuun, haasteseen tehdä ratkaisu antautumisesta Kristukselle. Helluntailiike antoi tälle kokousjärjestelylle uuden muodon. Vanhan mallin helluntaiseurakunnat käyttivät jonkin aikaa ylistyslauluun, jonka oli määrä johtaa edelleen kielilläpuhumiseen ja laulamiseen Hengessä. Tätä taas seurasi usein profetointi ja parantaminen. Saarna tuli kaiken tämän jälkeen eräänlaisena liitteenä varsinaiseen ylistyskokoukseen. Tällä tavoin ylistyslaulu liitettiin liturgisesti Pyhän Hengen lahjaan.

Tällaisen ylistämisen ilmaisema teologia on aivan yksinkertainen: Jumala asetetaan valtaistuimelleen Israelin kiitosvirsillä. Ylistyssuoritteen kautta Jumalan kansa saa yhteyden hänen taivaalliseen läsnäolonsa. Kun he asettavat hänet sydämensä valtaistuimelle laulamalla hänen ylistystään, heidän henkensä kohoaa, kuin tikkaita pitkin, Pyhän Hengen voimalla taivaan valtakuntaan, jossa he seisovat yhdessä enkelien kanssa Jumalan valtaistuimen edessä. Siellä he tuovat uhrilahjansa hänen eteensä ja vastaanottavat hänen taivaalliset lahjansa. Tällä tavoin ylistyksen laulaminen mielletään eräänlaisiksi taivaan liukuportaisiksi, joiden kautta uskovat nousevat, kuin kotkan siivillä, maan päältä taivaaseen. Tämän näkemyksen edellytyksenä on, ettei ylönoussut Herra Jeesus sen enempää kuin Isä Jumalakaan ole todella läsnä kansansa kanssa maanpäällisessä jumalanpalveluksessa. Astuessaan ruumiillisesti ylös taivaaseen Kristus jätti opetuslapsensa ja antoi heille Pyhän Hengen sijaisekseen oman poissaolonsa ajaksi. Ylistyssuoritteensa kautta uskovat nyt yhtyvät Kristuksen seuraan taivaan valtakunnassa; he seisovat hänen kanssaan pyhällä maaperällä Jumalan valtaistuimen edessä.

Tämä hengellinen taivaaseenastuminen tapahtuu kolmivaiheisesti, ja kutakin vaihetta luonnehtii sille ominainen erityinen ylistämisen tapa (Ps. 100:4). Nämä kolme vaihetta vastaavat Vanhan Testamentin ilmestysma-

jan ja temppelein kolmea pääosaa: ulompi esipiha portteineen on **kiittä-**
mistä varten, sisempi esipiha alttareineen **ylistyksen** uhraamista varten ja
Kaikkeinpyhin valtaistuimineen (liitonarkku katsottiin Herran valtaistui-
meksi) Jumalan **palvomista** varten. Jumalan kansa astuu sisään ulomman
esipihan porteista laulaen kiitosta siitä, mitä Jumala on tehnyt. Niinpä
kokous alkaa ylenpalttisilla kiittämisilmauksilla, joihin liittyy käsien pau-
kuttamista, ruumiinliikkeitä ja äänestä rytmimusiikkia. Tästä vaiheesta
ylistys vie osallistujat sisempään esipihaan. Siellä he keskittyvät siihen,
mitä Jumala merkitsee heille henkilökohtaisesti juuri sillä hetkellä, siis
omaan kokemukseensa hänestä. Laulettavat laulut käyvät tunnepitoisem-
miksi ja elämyksellisemmiksi, kun läsnäolijat vuodattavat sydämensä Her-
ralle. Jotkut seurakunnan jäsenet voivat puhua kielillä, toiset taas saatta-
vat laulaa Hengessä. Kaikki tämä huipentuu heidän saapumiseensa tai-
vaalliseen kaikkeinpyhimpään ja varsinaisen palvonnan suorittamiseensa.
Palvonta ymmärretään itsensä Jumalan edessä tapahtuvaksi, äärimmäisen
syvää kunnioitusta ja antaumusta ilmentäväksi teoksi, jossa uskovan hen-
ki luovuttautuu hänelle, ikään kuin olisi heittäytynyt kasvoilleen hänen
eteensä, ja kokee syvän elämyksen pyhästä henkilökohtaisesta yhteydestä
Hänen kanssaan. Osallistujien saapumista Jumalan läsnäoloon palvoak-
seen häntä säestää viimeinen laulujen laji: nämä laulut ovat aiempaa paljon
vakavampia ja juhlallisempia, harkitumpia, mietteläämpiä ja kunnioitta-
vampia. Tämä on se paikka, missä Jumalan kansa kokee Jumalan läsnä-
olon ja voiman ja kunnian.

Tätä ylistyslaulamisen järjestystä on sittemmin muutettu kahdella ta-
voin. Ensinnäkin muutamat kirkot ovat sulauttaneet ensimmäiset kaksi
vaihetta yhteen. Siksi ne eivät tee kovinkaan tarkkaa eroa kiittämisen ja
ylistämisen välillä. Toiseksi ylistyslaulaminen on aiemmin edistänyt kie-
lilläpuhumista, profetoimista ja parantamista. Nyt, kun tavoitteena on uusien
ihmisten tavoittaminen, monet helluntaiseurakunnat toimivat kuitenkin
toisin. Taivaalliseen kaikkeinpyhimpään saapuminen huipentuukin koleh-
din kantamiseen, rahan uhraamiseen Jumalalle, niin että siunauksen ja
vaurauden patoluukut avataan Jumalan kansalle maan päällä (vrt. Mal.
3:10-12). Mutta näistä muunnoksista huolimatta ylistyslaulamisella ilmais-
taan edelleen samaa jumalanpalveluksen perusteologiaa.

Ylistyslaulamiskäytäntö on luonut kirkolle uuden liturgian, uuden juma-
lanpalvelusjärjestyksen, joka perustuu uudelle jumalanpalvelusteologialle.
Sen pääpaino on siinä, että me palvelemme Jumalaa, sen sijaan että Ju-

mala palvelisi meitä Isänä, Poikana ja Pyhänä Henkenä. Se samaistaa jumalanpalveluksen ylistyslaulamisen kanssa. Kaikki muu on kehällistä ja toisarvoista. Ylistyslaulujumalanpalveluksessa laulusolisti korvaa pastorin jumalanpalveluksen johtajana. Saarnaamisesta jää jäljelle pelkkä jumalisen elämisen periaatteiden opettaminen. Kirjoituksia ei lueta, paitsi päätettiin seuraavaan lauluun johdateltaessa tai todistusaineistona perusteltaessa jotain saarnassa esitettyä väittämää. Esirikouksia ei pidetä sen enempää kirkon kuin maailmankaan puolesta. Herran ehtoollisella ei ole jumalanpalveluksessa mitään merkitystä paitsi muistoateriana, joka voidaan lisätä miltei mihin kokoontumisen vaiheeseen tahansa.

On myönnettävä, että tällä ylistyslaulamiskäytännöllä on muutamia erittäin osuvia ominaisuuksia. Ylistys toden totta on jumalanpalveluksemme tärkeä osa. Se on taivaallista toimintaa. Me todella esitämme kiitoslauluja, ylistyslauluja ja palvontalauluja Jumalalle yhdessä enkelien kanssa taivaallisessa pyhätössä. Pyhä Henki todella synnyttää ylistystä Jumalan kansan sydämessä. Me todella ojentaudumme maailman puoleen tavoittelemaan ihmisiä pelastuksen osallisuuteen ylistäessämme Jumalaa. Mutta me emme astu ylös taivaaseen ylistyslaulullamme.

Jumalanpalveluksessa kolmiyhteinen Jumala tulee alas maan päälle meitä varten ja kohtaa meidät täällä maan päällä oman sanansa julistuksessa ja ehtoollisen juhlapöydässä. Kuten Luther sängen osuvasti meitä muistuttaa, Jaakobin tikapuut eli portaat [1.Moos. 28:12] yltävät taivaasta aina maan päälle asti, niin että Jumala voi kohdata meidät siellä, missä me olemme. Me rakennamme jumalanpalveluksemme sen ympärille, että hän on astunut ruumiillisesti alas meidän luoksemme, emmekä sen, että meidän oma henkemme astuisi ylös hänen luokseen. Meidän ylistyslaulumme julistavat ja juhlivat kolmiyhteisen Jumalan läsnäoloa meidän kanssamme täällä maan päällä jumalanpalveluksessa. Juuri jumalanpalvelus on meidän kiittämistemme ja palvomistemme paikka.

Meillä on paljon opittavaa ylistyslaulamisen kasvavasta suosiosta kaikissa kirkoissa ympäri maailman. Emme kohtaa sen haastetta menestyksellisesti kritisoimalla sitä — riippumatta siitä, kuinka tärkeää sekin on — emmekä osoittamalla sen teologisia puutteita. Sen sijaan meidän on tuotava esiin pätevä ylistyksen teologia sellaisena kuin se on opetettu Raamatussa ja ilmaistava se tavalla, joka on yhteensopiva luterilaisen perintemme kanssa. Meidän on tuotava esiin oikeaoppisuuden käytäntö, oikea kolmiyhteisen

Jumalan ylistys sellaisena kuin Jumala itse opettaa sanassaan, niin että voimme täyttää kutsumuksemme taivaallisen kuoron jäseninä.

Lihaan tulleen Jumalan Pojan ylistäminen

Kolmiyhteisen Jumalan ylistys kirkossa on erilaista kuin ylistystoimet kaikissa muissa uskonnoissa, sillä se perustuu Jumalan Pojan ihmiseksi tulemiseen (sananmukaisesti “lihaan tulemiseen” eli inkarnaatioon) ja siihen, että me olemme tulleet yhdeksi hänen kanssaan (uskon unio eli yhtymys). Sen välttämättömänä edellytyksenä on se, että Hän on läsnä näkymättömänä ruumiillisesti (fyysisesti) meidän kanssamme Herran ehtoollisessa (reaalipreesenssi). Juuri tämä antaa ylistykselle sen oikean luonteen ja tehtävän. Ylistys tunnustaa ja julistaa meidän keskellämme olevan Kristuksen salaisuutta, oman tulevan kirkkaudemme esimakua ja vakuutta (Kol. 1:27).

Taivaallista jumalanpalvelusta koskevassa suuressa näyssään, Ilmestyskirja 5:6-10, apostoli Johannes näkee 24 vanhinta laulamassa uutta laulua. Nämä vanhimmat, 12 Israelin kantaisien mukaan ja 12 Kristuksen apostolien mukaan, edustavat Jumalan kansaa niin Vanhassa kuin Uudessa testamentissa. Johanneksen katsellessa he nousevat valtaistuimiltaan ja lankeavat kasvoilleen Jeesuksen, Karitsan, eteen, sillä hän on juuri ottanut vastaan sinetöidyn kirjakäärön Jumalalta. Tämä kirjakäärö on Jumalan käsikirjoitus maailmanhistorian suuren draaman viimeistä näytöstä varten. Itse kullakin vanhimmalla on kaksi esinettä käsissään: harppu, joilla vanhimmat voivat säestää ylistyslaulujaan, ja malja täynnä suitsutusta pyhien ihmisten rukousten esittämiseksi Jumalalle. Langetessaan kasvoilleen Jeesuksen edessä he laulavat uutta ylistyslaulua hänelle. Tässä laulussa tai virressä he tunnustavat, että uhrikuolemallaan Jeesus on luonut uuden kansainvälisen papiston Jumalalle. Heidän tehtävänsä on hallita yhdessä hänen kanssaan maan päällä. He hallitsevatkin, mutta todella eriskummallisella tavalla. Koska he ovat ne, jotka seisovat Jumalan edessä ja joilla on pääsy hänen luokseen, he hallitsevat esittämällä rukousta ja ylistystä.

Tämä näky osoittaa meille, miten ylistyksen laulamisella on välitön yhteys lihaan tulleeseen Kristukseen. Juuri hän itse on luonut tämän pappiskuo-

ron uhraamalla itsensä Karitsana. Tämä kuoro esittää nyt ylistyslauluun Hänen läsnäolossaan täällä maan päällä. Musiikilla ja laululla se tunnustaa ja ylistää Häntä. Se laulaa laulunsa yhdessä enkelien ja koko luomakunnan kanssa (Ilm. 5:11-14; vrt. Ps. 148). Tällä laululla se julistaa Kristuksen kätkeytyä kuninkuutta maailmalle ja ilmoittaa, mitä Hän tekee kosmisena maailmanhallitsijana. Hän ei hallitse Juudan Leijonana vaan Jumalan Karitsana. Ylistyslaulullaan kirkko julistaa lihaan tulleen Jumalan Pojan läsnäoloa ja kertoo Hänen työstään maailman lunastajana ja Vapahtajana.

Liturgisen ylistyslaulun aloittaja oli Vanhan testamentin kuningas Daavid. Hän oli laatinut jumalanpalvelusjärjestyksen sitä temppeliä varten, jonka hänen poikansa Salomo rakensi Jerusalemiin. Profeettojen Naatanin ja Gaadin kautta Jumala määräsi Daavidin perustamaan kuoron ylistyslaulua varten osana jumalanpalvelusta (2.Aik. 29:25). Tämän kuoron oli määrä laulaa Herran laulu joka aamu ja ilta, kun polttouhrilamppu uhrattiin Herralle alttarilla. Tämän laulun alkamisen merkinä oli symbaalien kumina ja helinä, ja sitä säestettiin lyyrillä ja harpuilla. Laulun esitti alttarin edessä, kokoontunutta seurakuntaa vastapäätä seisova kuoro, ja sen joka säikeistön jälkeen papit soittivat torviaan ilmoittaakseen taivaallisen kuninkaan läsnäoloa ja hänen valmiuttaan ottaa vastaan kansansa anomuksia. Herran laulu muodostui ylistyspsalmista, joka esitettiin hänen läsnäollessaan.

Tämä ylistyslaulu palveli hyvin tähdellistä teologista tarkoitusta tempelijumalanpalveluksessa. Sitä ei lausuttu Herralle mielistelevänä eleenä eikä edes palvontatoimenakaan, vaan se oli kohdistettu seurakunnalle. Kuten nähdään 1.Aikakirjan 16:7-36:sta, Daavid julisti Herran hyvyttä ja uskollista, kestävästä rakkautta kuoron avulla seurakunnalle. Hän kutsui Israelin kansaa ja kaikkia kansoja liittymään mukaan etsimään Jumalan armollista läsnäoloa ja ylistämään häntä koko maailman kuullen. Tämä ylistyslaulu kuulutti siis Herran nimeä ja hänen pelastustekojaan kaikille ihmisille. Se tunnusti hänen läsnäolonsa ja kuulutti hänen vastaanottavuutensa hänen kansalleen. Jumalan läsnäolo arnessaan innoitti ylistyslaulun, joka samalla myös teki hänen armollisen läsnäolonsa tunnetuksi kuulijoilleen.

Tämä yhteys Jumalan läsnäoloon pääsyn ja ylistämisen välillä on ilmaistu mitä kirkkaimmin selonteossa Salomon temppelein vihkimisestä,

2. Aikakirja 5:11-14. Tämä kertomus osoittaa meille, että sen jälkeen, kun papit olivat vieneet liitonarkun temppelin sisäkammioon, kaikkeinpyhim-pään, ja olivat tulleet ulos temppelistä, koko kuoro alkoi laulaa ylistyslau-lua lyyrien ja harppujen säestyksellä. Heti, kun he alkoivat laulaa Herran laulua, Herran läsnäolon kirkkaus täytti temppelin. Silti Herran kirkkautta ei nähty, sillä se oli kätkeyty pilven peittoon. Se ilmoitettiin kansalle ih-miskorvin kuultavalla tavalla ylistyslaulussa, sen sijaan että se olisi ollut ihmissilmin nähtävissä. Ylistäminen musiikilla ja laululla paljasti Herran salatun läsnäolon ja kuulutti, että Hän ottaa kansan vastaan.

Jumalan läsnäolo ja hänen siunauksensa lahja Jerusalemin temppelialu-eella ilmoitti ennalta inkarnaation, Jumalan tulemisen ihmiseksi, ja oli sen ennakkokuvana ja varjona. Apostoli Johannes väittää, että sen perusteella ja siitä alkaen, kun Sana tuli lihaksi, Jumalan kirkkaus nyt asuu (tai, kir-jaimellisesti, "teltailee") meidän keskellämme Jeesuksen inhimillisyydes-sä (Joh. 1:14). Se on nyt pilvenpatsaan sijasta kätkeytynä Jeesuksen lihas-sa eli inhimillisessä luonnossa. Hänen ruumiinsa on nyt elävän Jumalan temppeli, siis se paikka, jossa Jumala kohtaa meidät ja me kohtaamme Jumalan (Joh. 2:21). Näin ollen Jeesuksen ruumis on nyt Jumalan ilmes-tymisen ja ylistyksen oikea paikka. Siellä Jumala on meidän löydettäväs-sämme; siellä me pääsemme Jumalan yhteyteen. Se on ylistyksen paikka.

Inkarnaatio synnyttää uuden ylistyslaulun, joka päästää ilon ja kiitoksen kuuluville Jumalan lihaan tulleen Pojan läsnäolon johdosta. Luukkaan evankeliumi luotaa tätä salaisuutta kertomuksessa enkelien ilmestymises-tä paimenille jouluyönä (Luuk. 2:8-20). Tämä kertomus on kuitenkin täy-sin ymmärrettävissä vain Vanhan testamentin valossa. Psalmin 29 mukaan ne enkelit, jotka seisovat Jumalan edessä taivaassa ja katselevat hänen kirkkauttaan kasvoista kasvoihin, reagoivat tähän näkyyn ylistämällä hän-tä. Siispä juuri taivas oli se paikka, jossa enkelit veisasivat ylistysvirttä (doksologiaa) Jumalalle. Mutta Jeesuksen ihmiseksitulossa, sikiämisessä ja syntymisessä asiaan on tullut merkittävä muutos. Doksologian, enkeli-en laulaman ylistyksen, paikka on nyt laajentunut taivaasta maan päälle. Jumalan sädehtivä läsnäolo, Hänen kirkkautensa, on nyt yhdistyneenä Jeesukseen. Missä ikinä Hän on läsnä, ihmisolennot voivat yhtyä laula-maan enkelien keralla: "*Jumalan on kunnia korkeuksissa, maan päällä rauha ihmisillä, joita Hän rakastaa.*" Samoin kuin paimenet, koko Juma-lan kansa ylistää ja kiittää Jumalaa siitä, mitä he kuulevat Jeesuksesta ja näkevät Hänessä. Jumalan ilmestyminen Jeesuksen ihmisruumiissa luo

uuden kuoron, jossa ihmiset yhtyvät enkelien kanssa doksologiaan, ylistämiseen.

Apostoli Paavali tutkistelee tämän asiointilan seurauksia Efesolaiskirjeen 1:3-14:ssä. Kirjoittaessaan ylitsepuksua vanhaan selvityksensä hän asettaa tämän Kristuksen luoman uuden kuoron vastatusten tempelin vanhan kuoron kanssa. Tempelikuoron tehtävänä oli veisata kiitosta Jumalalle niistä siunauksista, joita israelilaiset olivat saaneet häneltä täällä maan päällä. Kullekin muusikolle oli annettu oma erityinen paikkansa tempelissä Herran edessä. Heidän Jumalan antama kutsumuksensa oli veisata hänelle kiitosta aina, kun tuli heidän tempelivastuuvuoronsa. Nyt sen sijaan Kristus on luonut uuden kosmisen (luomakunnanlaajuisen) kuoron. Tämä kuoro on kirkko. Lihaantulemisellaan hän on yhdistänyt meidät, maan tomun, enkelien kanssa, aivan samoin kuin hän on yhdistänyt juutalaiset ja muihin kansoihin kuuluvat (eli pakanat) ristinkuolemallaan. Sekä ihmisolennot että enkelit ovat nyt hänen hallintoalamaisiaan. Hän on lunastanut ihmiset ja tehnyt heidät pyhiksi sen olemuksenyhteyden (union) kautta, joka heillä on hänen kanssaan. Nyt he ovat samassa asemassa kuin itse Jeesus. He ovat osallisia hänelle kuuluvasta Jumalan lapseudesta, ja heille kuuluu kaikki sama siunaus kuin hänelle itselleen Jumalan Poikana. He yhtyvät enkelien kanssa yhdeksi ja samaksi kuoroksi, joka ulottuu taivaasta maan päälle. Tämä kuoro muodostuu sekä juutalaisista että muista kansoista. Jeesuksen lihaantulemisen kautta ihmisolennoilla on pääsy taivaan valtakuntaan jo heidän yhä eläessään maan päällä. Sekä enkeleillä että ihmisillä on sama kutsumus ylistyksen laulajiksi. Ne, jotka Kristus on lunastanut, ovat saaneet nimityksen Isän Jumalan ylistyksen laulajiksi täällä maa-planeetalla. Heidät on kutsuttu elämään Jumalan kirkkauden kiitokseksi (Ef. 1:6,12,14).

Tätä he eivät voisi tehdä hänen poissa ollessaan. Juuri Jeesuksessa ja Jeesuksen kautta he kiittävät Isää Jumalaa seisoen “pyhinä ja moitteettomina Hänen edessään” (Ef. 1:4), sillä Kristus on yhdistänyt heidät ruumiillisesti itsensä kanssa ja ottanut heidät ruumiillisesti itsensä kanssa Jumalan olemukseen (jumaluuteen). Jumalan armosta osallisina he laulavat Jumalan käsittämättömän armon laulua maailmalle. Itse asiassa Jumala on niin äärimmäisen hyvä ja armollinen, niin paljon anteliaampi, ihmisystävällisempi ja rakastavampi kuin paraskaan ihmisolento, että he voivat kokosydämällä “kokovartaloylistykselläkin” ilmaista ja välittää pelkkiä välähdyksiä tästä armosta. Niinpä kirkon ylistysvirret ovatkin täynnä ih-

metystä ja häikäistynyttä hämmästyttä inkarnaation, Jumalan ihmiseksi tulemisen, suuren salaisuuden äärellä; sen kauttahan jumaluuden koko täyteys asuu ruumiillisesti Jeesuksessa, niin että me ihmiset voimme päästä elämän täyteyteen ja todelliseen yltäkylläisyyteen hänessä ja hänen kauttaan.

Ylistyslaulaja Jeesus

Sefanja 3:17 sisältää arvoituksellisen profetian. Israelilaiset lauloivat ylistyslaulunsa Herralle yleensä Hänen läsnäolossaan Jerusalemin temppelissä. Nämä ylistyslaulut oli joko osoitettu Jumalalle tai, useimmissa tapauksissa, laulettu Jumalasta. Silti, osat oudosti vaihtaen, tämä profetia julisti, että tulisi aika, jolloin Herra itse olisi ylistyslaulaja Siionissa. Hän tosiaankin iloitsisi kansastaan ja riemuitsisi heistä äänekkäällä riemuvirsillä.

Uusi testamentti osoittaa, miten Jeesus täyttää tämän profetian. Hän tuli maan päälle, jotta Hänen ilonsa olisi Hänen opetuslapsissaan (Joh. 15:11). Messiaana Hän on toinen psalmilaulaja Daavid. Itse asiassa Hän on ylivertainenkin Daavidiin verrattuna. Jeesus kuvataan psalmien varsinaisena laulajana. Psalmi eivät pelkästään puhu hänestä; hän on, niin oudolta kuin tämä saattaa kuulostaakin, psalmien puhuja, niiden soittaja, se laulaja, joka esittää ne. Hän esittää psalmit sekä yksin että yhdessä opetuslapsiensa kanssa.

Hebrealaiskirje sivuaa tätä Jeesuksen esittämää ylistyslaulua syventyessään lihaantulemiseen, Hebr. 2:5-18. Jumalan Poika otti ylleen lihan ja veren, siis ihmislunnon, pyhittääkseen meidät täydellisesti ja tehdäkseen meistä pappisveljiään ja -sisariaan, pyhiä ylistyslaulajia yhdessä Hänen kanssaan. Veljenämme Hän seisoo meidän keskellämme kokoontuessamme jumalanpalvelukseen ja johtaa meitä ylistäessämme Jumalaa. Hebrealaiskirjeen 2:11-12:sta voimme lukea:

Sillä sekä hän, joka pyhittää, että ne, jotka pyhitetään, ovat kaikki alkuisin yhdestä. Sentähden hän [Jeesus] ei häpeä kutsua heitä veljiksi, kun hän sanoo: "Minä julistan sinun nimeäsi veljilleni, ylistän [laulaen] sinua seurakunnan keskellä".

Ylistyslaulajanamme Jeesus ei ainoastaan julista omaa Isäänsä meille

meidän Isänämme vaan myös ylistää häntä meille ja yhdessä meidän kanssamme. Hän tuli veljeksemme juuri voidakseen laulaa Jumalan ylistyksiä meille täällä maan päällä ja ottaa meidät mukaan tähän ylistyslauluun. Siksi saammekin yhtyä Hänen kanssaan Hänen lauluunsa. Hän on varsinainen esilaulajamme ja ylistyksenjohtajamme.

Hebrealaiskirjeen 2:11,12 pääsee vaikuttamaan meihin koko voimallaan vasta, kun panemme merkille tämän sitaatin alkuperän. Teksti on peräisin Psalmista 22, siis juuri siitä psalmista, jota Jeesus rukoili ristillä riippuessaan. Tämä psalmi on erityislaatuinen siitä syystä, että siinä on asetettu rinnakkain yhtäältä hirvittävä valitus äärimmäisestä Jumalan hylkäämäksi joutumisesta jakeissa 2-22 ja toisaalta riemua heläjävä kiitoslaulanta Jumalan tuomasta vapahduksesta, johon vielä liittyy avoin kutsu ottamaan osaa kiitosjuhla-ateriaan, jota vietetään tämän vapautuksen kunniaksi, jakeissa 23-32. Kun Hebrealaiskirjeen kirjoittaja siteeraa käännekohtaajetta 23, jossa tämän sydäntäsärkevän valituksen laulaja aloittaa ylistyslaulunsa, hän tahtoo ilmaista, että meidän on ymmärrettävä tämä jae koko psalmin valossa.

Jos ja kun asia on näin, meillä on tässä käsillä todella ällistyttävä Kristuksen lihaantulemisen, inkarnaation, selitys tämän Psalmin 22 jakeen käytön perusteella. Psalmin päällekirjoitus [Ps. 22:1] määrittää sen Daavidin psalmiksi. Niinpä siis Daavid näyttää olevan tämän psalmin 'laulajaminä'. Silti kyseessä ei ole vain hänen laulunsa. Kyseessä on koko Israelin laulu sen kokiessa oman Jumalansa hylkäämäksi joutumisen. Tämä laulu on toden totta joka ikisen sellaisen ihmisen, joka on koskaan kokenut joutuneensa Jumalan hylkäämäksi. Hebrealaiskirjeen kirjoittaja väittää nyt, että se on myös itsensä Jeesuksen laulu. Jumalan Poika jakoi meidän lihamme ja veremme, niin että hän voisi maistaa kauheimman mahdollisen kuoleman kaikkien ihmisten puolesta. Juuri hän, joka kärsi oman rakkaan Isänsä hylkäämäksi joutumisen kiduttavan tuskan ruumiillisesti ristillä, laulaa meidän ihmisten laulua petetyksi joutumisesta ja kuolemasta, niin että me puolestamme voisimme ja saisimme yhtyä laulamaan hänen kanssaan hänen lauluunsa, joka ilmaisee vapautusta ja kiihosta. Hän yhtyy meidän synkkään, pahastuneeseen, kuoleman edessä laulettuun lauluun ja tekee siitä osan omaa lauluunsa, joka kertoo siitä, miten kuolema ja kaikki pimeyden vallat on lopullisesti voitettu. Omalla lihaantulemisellaan hän tuottaa ihmeellisen muunnoksen. Hän muuntaa

meidän hylätyksi tulemista ja menetystä itkevän laulumme omalle jumalalliselle sävelasteikolleen samalla kun hän niinkään muuntaa oman jumalallisen armoa ja Isän syliin sulkemista tulvivan laulunsa meidän inhimilliselle sävelasteikollemme. Ne eivät kuitenkaan pysy kahtena eri lauluna, jotka ovat törmäyskurssilla keskenään. Jeesuksessa ne sointuvat kauniisti yhteen; ne yhdistyvät muodostaakseen yhden ainoan laulun, joka kertoo yhteisestä hyljätyksi joutumisen ja syliin pääsemisen, kärsimyksen ja riemujuhlan, kuoleman ja ylösnousemuksen kokemuksesta. Näyttää siltä, että kaikki tämän maallisen elämän riitasoinnut on sisällytetty tähän Jeesuksen ylistyslaulantaan ja ne ovat saaneet siinä suotuisan ja sopusointuisen ratkaisun.

Jeesus johtaa kirkkoa sen kiitos- ja ylistyslauluissa. Hän ei ainoastaan julista oman Isänsä nimeä veljilleen ja sisarilleen; hän myös kutsuu heidät liittymään mukaansa lauluun, jonka solisti hän itse on. Hän opettaa heidät ylistämään antamalla heille oman sanansa (Kol. 3:16) ja oman Pyhän Henkensä (Ef. 5:18-20). Niinpä kirkko laulaakin ylistyslaulujaan yhdessä Jeesuksen kanssa. Tämä lihaantulemisen ällistyttävä tulos on ilmaistu Uudessa testamentissa monin eri tavoin. Sekä ihmisyksilöt (Room. 8:1) että itse kirkko (Room. 7:25; Kol. 3:17) antavat kiitoksen Isälle Jumalalle Jeesuksen **kautta**. He antavat kiitoksen Hänelle **Jeesuksen nimessä** (Ef. 5:20). Jeesus johtaa kirkkoa myös sen ylistyslaulussa Jumalalle, doksologiassa. Me, jotka palvelemme Jeesuksen kanssa taivaallisessa pyhäkössä, annamme kunnian Jumalalle Jeesuksen **kautta** (Room. 16:27; 1.Piet. 4:11; Juud. 1:25) ja **Kristuksessa Jeesuksessa** (Ef. 3:21). Niinpä sen perusteella, että Jeesus on meidän suuri ylimmäinen pappimme, joka on ruumiillisesti meidän sukuamme ja pystyy olemaan meidän sijaisnamme ruumiillisesti oman taivaallisen Isänsä edessä, meidän on määrää uhrata kiitosuhria Jumalalle Jeesuksen **kautta** tai **välityksellä** (Hebr. 13:15).

Näin ollen asianlaita on sellainen, että laulaessaan kiitostaan ja ilmaisessaan ylistystään kirkko vain seuraa Jeesusta. Se ei kuitenkaan laula omaa lauluaan; se laulaa sitä laulua, jonka se on saanut häneltä. Ei se liioin laula tätä laulua yksin, omin avuin tai omin soittimin. Apostoli Johannes näkee Ilmestyskirja 15:2-4:ssä, kuinka pyhillä on “Jumalan harput” tai “Jumalan kanteleet” käsissään, kun he laulavat “Karitsan virttä” tai “Karitsan laulua”. Karitsan laulu on Jeesuksen laulu, se laulu, jota hän laulaa palvoessaan omaa taivaallista Isänsä. Jeesus ei pidätä itsellään

yksinoikeuksia tähän lauluun, vaan hän antaa sen ilmaiseksi meidän käyttömme. Me saamme laulaa sitä yhdessä hänen kanssaan, sillä hän laulaa sen meidän tähtemme, samoin kuin äiti opettaessaan lastaan laulamaan.

On pakko myöntää, että kaikki tämä selvittely ja erittely olisi varsin teoreettista ja epätodellista, jos erottaisimme pyhän virsilaulannan sen omasta varsinaisesta olinpaikasta kirkossa. Jeesus, lihaantullut Jumalan Poika, laulaa kiitoslauluun “seurakunnan keskellä” (Hebr. 2:12). Siellä hän puhuu ruumiillisille sisarilleen ja veljilleen ja kutsuu heitä yhtymään kanssaan heidän yhteisen Isänsä ylistykseen. Viittauksellaan Psalmin 22 kiitoslauluun Hebrealaiskirje antaa ymmärtää, että Jeesus mitä ilmeisimmin palvelee meidän ylistyslaulajanamme alttarin sakramentissa eli pyhässä ehtoollisessa. Tämä juhla-ateria vietetään siitä ilosta, että hän on kärsinyt meidän puolestamme ja että hän on päästänyt meidät kuolemasta tekemällä meidät osallisiksi omasta ylösnousemuksestaan. Siinä kiitosrukouksessa, jonka hän rukoilee meidän puolestamme, hän julistaa, mitä meidän pyhä Isämme on tehnyt hyväksemme, ja johtaa meidät omassa kiitoksessamme Jumalamme luo. Kirkon ylistyslaulanta on siksi aina kiertynyt pyhän ehtoollisen vieton ympärille. Juuri siellä me palvomme pyhää Jumalaamme yhdessä enkelien kanssa. Juuri siellä Jeesus käy tekemisiin meidän kanssamme fyysisesti antamalla itsensä ruumiillisesti meille. Juuri siellä me iloitsemme hänen ruumiillisessa läsnäolossaan meidän kanssamme ja omassa todellisessa läsnäolossamme Isän Jumalan kanssa hänen kauttaan. Juuri siellä me saamme uskossa lähestyä Isää ruumiillisesti yhdessä Jeesuksen kanssa, sillä sekä meidän sydämemme että ruumiimme on puhdistettu kaikesta saastaisuudesta (Hebr. 10:22). Mitenkä muutenkaan voisimme juhla tätä ihanaa tapahtumaa kuin ylistyslauluin?

Moninainen ylistys

Ensimmäisessä kirjeessään Pietari puhuu Jumalan moninaisesta armosta (1.Piet. 4:10). Jumala ei puhu meille vain mustavalkoisesti vaan julistaa rakkauttaan meitä kohtaan kaikilla sateenkaaren väreillä. Silti edes tänäkään ei vielä riitä, sillä inhimilliset sanat eivät pysty välittämään kaikkea sitä, minkä hän haluaa meille tuhlailevassa anteliaisuudessaan lahjoittaa. Niinpä hän sitten välittikin itsensä ja oman moninaisen armonsa meille

oman Poikansa lihaantulemisessa. Hänen monisävyinen armonsa tuottaa vuorostaan ylistyksen runsauden, niin että ylistys ilmenee ainakin kolmella eri tavalla: julistuksena, kiittämisenä ja palvontana.

Ylistys julistuksena

Ylistyksen ensimmäinen ja perustavin laji on julistus. Sillä tavoinhan me tuon tuostakin toimimme arkielämässämme. Jos jotain hyvää tapahtuu meille, me puhumme muillekin siitä ja kerromme heille, mikä tuossa kokemuksessa olikaan niin hyvää. Jos jotkut ihmiset kohtelevat meitä hyvin, me ylistämme heitä ystävillemme: puhumme heistä hyvää ja kehumme heitä siitä, mitä he ovat tehneet meidän hyväksemme. Mitä suurempi palvelus, sitä ylitsevuotavampi kehu. Juuri tämä onkin itse asiassa kaikkein yleisin ylistämistapa, sillä harvoinpa me osoitamme ylistävät sanamme suoraan hyväntekijöillemme, sillä sitä voisi erehtyä pitämään imarteluisena; sen sijaan me yleensä osoitamme ylistävät sanamme kolmansille osapuolille, sillä tahdomme heidänkin jakavan ihailumme niitä kohtaan, jotka kohtelevat meitä hyvin.

Jumala ei tarvitse meiltä imarteluja, mutta hän kyllä tahtoo meidän kertovan muille hänen hyvydestään, jotta hekin panisivat luottamuksensa häneen ja nauttisivat hänen hyvistä lahjoistaan. Näinhän me toimimmekin ylistäessämme häntä sellaisilla lauluilla, jotka julistavat hänen hyvyttään. Juuri näin useimmat kiitospsalmitkin tekevät. Ne eivät osoita sanojaan Herralle vaan seurakunnalle ja kenelle hyvänsä, joka vain ottaa kuullakseen. Ne laulavat Jumalasta ja hänen hyvydestään. Nämä psalmit jakautuvat kolmeen pääosaan. Ensinnäkin ne mainitsevat Herran nimen ja julistavat hänen läsnäoloaan jumalanpalveluksessa. Toiseksi ne ylistävät hänen hyvyttään ja kertovat niistä hyvistä asioista, jotka hän on tehnyt. Kolmanneksi ne kutsuvat kuulijoitaan liittymään yhteen hänen kansansa kanssa vastaanottamaan hänen lahjojaan ja ylistämään häntä hänen anteellisuudestaan.

Paavali puhuu tällaisesta ylistyksentäyteisestä julistuksesta Kolossalaiskirjeen 3:16:ssa ja selittää, miten se toimii kirkossa. Hän sanoo: *“Runsaasti asukoon teissä Kristuksen sana; opettakaa ja neuvokaa toinen tois-tanne kaikessa viisaudessa, psalmeilla, kiitosvirsillä ja hengellisillä lau-*

luilla, veisaten kiitollisesti Jumalalle sydämissänne.” Viimeisen lauseen voisi kääntää myös näin: “laulaessanne Jumalasta Hengen synnyttämillä psalmeilla ja virsillä ja lauluilla armo sydämässänne”.

Ylistys alkaa itsensä Kristuksen kanssa. Oman sanansa, evankeliumin sanoman, kautta hän opettaa meille Jumalan armoa ja puhuu tätä armoa meille. Oman sanansa kautta hän antaa meille syyn ja sisällön ylistykseemme. Vielä enemmänkin: Hän todella synnyttää meidän ylistyksemme antamalla meille oman Pyhän Henkensä sanansa kautta. Asia onkin niin, että mitä runsaammin Kristuksen sana asuu jossain seurakunnassa, sitä rikkaammaksi ja täyteläisemmäksi sen ylistys muodostuu.

Tämä vaikutus kohdistuu meihin sekä yhteisön että yksilöiden tasolla. Harjoittamalla sellaisia lauluja, jotka ovat saaneet innoituksensa Jumalan [kirjoitetusta] sanasta ja ovat täynnä evankeliumia, me yhtäältä opetamme ja kehotamme toinen toistamme käsittämään Jumalan armon ja ylistämään häntä hänen armostaan. Siksi me julistamme evankeliumia toisillemme ylistyslauluissamme. Toisaalta käy niin, että meidän laulaessamme sellaisia psalmeja ja kiitosvirsiä ja hengellisiä lauluja, joita Pyhä Henki synnyttää, Kristus istuttaa oman sanansa yhä syvemmälle ja syvemmälle itse kunkin meidän sydämeemme. Laulettu sana juurruttaa sinne Jumalan armon, niin että se voi kantaa täyden hedelmänsä elämässämme. Tämä armo tuottaa kiitollisuutta, se antaa eräänlaisen ylitsevuotavan kiitosmielen Jumalan anteliaisuudesta. Tämä taas vuorostaan ilmenee yhä valtavampana ylistyksenä.

Kristuksen sanan käyttäminen tällaiseen ylistyksen täyteiseen julistukseen saa meissä aikaan jotain ihanaa. Laulaessamme ylistyslaulua Jeesuksesta, tai vain kuullessammekin sitä laulettavan, tämä laulu laulaa Jumalan armon meihin. Se tuo Pyhän Hengen sydämeemme ja lujittaa uskomme häneen; se täyttää meidät Pyhällä Hengellä (Ef. 5:18-20). Heti, kun armon sana on laulanut itsensä sydämeemme ylistyslauluna, tämä Hengen täyttämä sana täyttää ruumiimme kaikkine aisteineen ja valaisee mieleme kaikkine tunteineen. Se laulaa Kristuksen ja hänen Pyhän Henkensä meihin. Se täyttää meidät ilolla ja ihmetyksellä, hartaalla kunnioituksella ja kiitollisuudella, hurskaudella ja ihastuksella. Laulaessaan Kristuksesta se muuttaa meidät. Se muuttaa vikoilevat kriitikot ja ilkeilevät kyynikot kiittäjiksi ja ylistyslaulajiksi, sellaisiksi ihmisiksi, joiden sydän on niin täynnä Jumalan hyvyyttä, että he suorastaan pulppuilevat kiitosta ja ylis-

tystä. Niinpä heti, kun armon sana on laulettu meidän sydämeemme, se asuu siellä ja synnyttää loppumattoman ylistyslaulun Isälle Jumalalle.

Ylistyslaulut ovat yksi yhteisen opetuksen ja saarnaamisen tapa. Tämä näkyy paljolti unohtuneen monissa paikoin nykyajan kirkossa. Kun nykyajan kristityt puhuvat ylistämisestä, he — ainakin, jos ovat saaneet vaikutteita karismaattisesta liikkeestä — jotakuinkin samaistavat ylistämisen joko kiittämisen tai palvonnan kanssa, joista kumpikin on aivan asianmukaista osoittaa nimenomaan Jumalalle ja suunnata hänelle. Mutta kun kyse on ylistämisestä, me enimmäkseen puhumme ja laulamme Jumalasta. Me emme laula “Halleluja!” Herralle vaan toinen toisellemme. [“Halleluja” tarkoittaa suomeksi: “ylistäkää Jahvea” eli “ylistäkää Herraa”, joten ei ole mielekästä ajatella, että tällä tavoin puhuteltaisiin Herraa itseään. — suom. huom.] Juuri siksi meillä on virsikirjoissamme niin monia virsiä, jotka puhuvat Jumalasta kolmannessa persoonassa, kuten *Herraa hyvää kiittä-kää*. Niistä on kuitenkin tullut epämuodikkaita. Monia sellaisia ei ole enää jäljellä useimmissa nykyisistä jumalanpalveluslaulujen kokoelmista. Kysymys ei ole vähemmästä kuin siitä, että kokonainen ylistyksen ulottuvuus on jätetty huomiotta ja painettu unohduksiin. Ylistäessämme Kolmiyhteistä Jumalaa me puhuttelemmekin toisiamme ja kerromme toinen toisellemme, kuinka hyvä hän on. Näin ollen meidän ylistyslaulumme onkin seurakunnan yhteinen evankeliumin julistus elävän Jumalan todellisessa läsnäolossa.

Ylistys kiittämisenä

Toinen ylistyksen laji on kiittäminen. Sekin on yleistä yhteiskunnassamme. Lapsuudestamme asti vanhempamme ovat opettaneet meitä olemaan kohteliaita, niin että kiitämme niitä, jotka antavat meille lahjoja. Kiittäessämme jotakuta me myönnämme, että olemme saaneet vastaanottaa lahjan häneltä, ja näin tunnistamme hänet tuon lahjan antajaksi.

Kiittäminen on kirkossa hyvin tärkeä ylistämisen tapa. Niinpä Paavali toistuvasti kehottaakin kuulijoitaan kiittämään Isää Jumalaa (Ef. 5:4; Fil. 4:6; Kol. 1:12; 3:17; 4:2). Meidän kiitoksemme on määrä olla runsas, suorastaan ylitsevuotavainen (Kol. 2:7). Meitä ei ole kutsuttu kiittämään pelkästään siitä, mitä me kristityt olemme saaneet Jumalalta, vaan tuo-

maan kiitoksia myös niiden puolesta, jotka eivät kiitä Jumalaa, koska he eivät vielä usko Häneen (1.Tim. 2:1). Paavali vakuuttaa, että Jumala tahdo meidän kiittävän Häntä kaikissa olosuhteissa eli joka tilassa (1.Tess. 5:18). Juuri tämän Hän itse asiassa tahtookin saada aikaan meidän kauttamme yhdistämällä meidät Kristuksen Jeesuksen kanssa.

Ei ole laisinkaan itsestäänselvää, mihin Jumala oikeastaan tähtää synnyttäessään kiittäviä seurakuntia. Hän ei ole kiinnostunut kasvattamaan kohteliaita, hyviä tapoja noudattavia ihmisiä. Hän ei myöskään saa mitään hyötyä itselleen meidän antamastamme kiitoksesta. Asia on juuri päinvastoin: siitä hyödyimmekin me itse. Hyötyä saavat myös ne ympärillämme elävät ihmiset, jotka panevat merkille meidän kiittollisen asenteemme, meidän tajumme siitä, että olemme siunattuja, missä olosuhteissa sitten elimmekin.

Ongelmamme on, että meidän on vaikea uskoa, että saamme yhtään mitään todella ilmaisenä, vapaana lahjana. Kaikki olisi ansaittava. Meidän on kiittäminen vain itseämme. Niinpä meille tuottaa vaikeuksia hyväksyä sitä, että olemmekin saaneet kaiken Jumalalta, joko maailmaan luotuina olentoina tai Jumalan lapsina Kristuksessa (vrt. 1.Kor. 4:7). Isä Jumala todella antaa meille kaiken lahjaksi. Siltikin hän saa asiat näyttämään siltä kuin me olisimme saaneet sen itsellemme toisilta ihmisiltä tai ympäröivältä maailmalta. Meidät on vanhurskautettu — julistettu syyttömiksi ja vapaiksi rangaistuksesta — hänen armostaan, uskon kautta Jeesukseen. Kiittäessämme häntä me otamme kaiken, mitä meillä on, vastaan lahjana hänen käsistään ja tunnustamme hänet kaikkien hyvien lahjojen antajaksi. Omaksumme oikean asenteen häntä kohtaan. Me seisomme hänen edessään tyhjin käsin, kerjäläisinä, ja otamme kaiken vastaan ansaitsemattomana suosionosoituksena häneltä. Me elämme armosta ja laupeudesta, elämme uskon kautta hänen armoonsa. Niinpä kiittäminen osoittaaakin, että me olemme kuulleet evankeliumin ja todella saaneet Jumalan armon, aivan samoin kuin kriittinen asenne Jumalaa ja hänen kansaansa kohtaan toisaalta osoittaa, että me yhä elämme lain alla.

Me hyödyimme kiittämisestä. Mitä enemmän me kiitämme Isää Jumalaa, sitä suuremmassa määrin myös tunnistamme sen, kuinka anteliaasti hän menetteleekään meidän suhteemme. Tämä pätee myös toisin päin. Kiittäminen avaa meidän sydämemme ja mielemme hänen salatulle anteliaisuudelleen. Se lisää luottamustamme hänen jalomielisyyteensä ja tekee

meistä myötämielisempiä ja vastaanottavaisempia häntä kohtaan. Se virittelee meidät hänen armonsäälöitykselle. Niinpä Paavali kehottaa meitä esittämään pyyntöme ja anomuksemme Isälle Jumalalle kiitoksen kanssa, sillä kiittäessämme häntä niistä siunauksista, joita jo olemme saaneet vastaanottaa, me saamme lisää luottamusta pyytää häneltä vieläkin parempaa (Fil. 4:6).

Paavali selittää tarkemmin yhtäältä Jumalan armon (kreikaksi *kharis*) saarnaamisen ja toisaalta kiittämisen (kreikaksi *eukharistia*) välistä yhteyttä 2.Korintolaiskirjeen 4:13-15:ssä. Hän vakuuttaa, että Jumalan armon julistaminen ja sen vastaanottaminen uskon kautta ylösnousseeseen Herraan Jeesukseen synnyttää kiittämistä. Jos kuulemme evankeliumin, me vastaamme kiittämällä. Tämä tulee ilmi myös liturgian kulussa. Evankeliumin julistukseen jumalanpalveluksen sanaosassa ja sen ilmentämiseen ehtoollisen sakramentissa liittyy kiitoslauluja ja -rukouksia. Näin on siitä syystä, että juuri kiittämällä me tunnustamme Jumalan armollisen läsnäolon ja todistamme selvimmällä mahdollisella tavalla hänestä kaiken sen hyvän tuhlailijan anteliaana lahjoittajana, mitä me saamme vastaanottaa jumalanpalveluksessamme. Juuri siitä syystä Herran ehtoollista kutsutaan eukaristiaksi, kiitosateriaksi. Se paikka, jossa me vastaanotamme kaikkein suurimman lahjan, on samalla kaikkein paras paikka kiittämiseksi. Meidän kiitoksemme ilmaisee, että jumalanpalveluksessa on kyse Jumalan lahjojen vastaanottamisesta. Se rohkaisee muitakin liittymään meihin ja yhdessä meidän kanssamme ottamaan vastaan sen, mitä hän antaa ilmaiseksi kaikille ihmisille maan päällä.

Ylistys palvontana

Kolmas ylistämisen laji on palvonta. Oletko koskaan pannut merkille, miten toimit, kun jotain todella hyvää tapahtuu sinulle? Ei ole olennaista, minkä tyyppisestä asiasta on kyse, onko se hyvä loma vai rakastuminen, ihana näköala vai herkullinen ateria, hyvä elokuva vai lapsenlapsen syntymä, kiintoisa kirja vai ammatillinen ylennys. Jos jotain todella hyvää tapahtuu meille, me koemme tarvetta puhua siitä. Me emme pidä sitä vain omana tietonamme: se täytyy voida jakaa jonkun kanssa. Me kehumme ja ylistämme kokemuksemme aiheuttanutta asiaa kenelle hyvänsä, joka suos-

tuu kuuntelemaan. Ylistäessämme jotain emme tyydy puhumaan siitä jokapäiväisellä asiatyylillä vaan havainnollistamme asiaa sekä ruumiinliikkeillä eli eleillä että sanallisesti, tunteeseen vetoavin ilmaisuin. Mitä parempi kokemus, sen suurempi on ylistämisen tarve ja sitä eloisampia ilmaisuja siihen käytetään.

Siltikään ei ole ilmeistä, miksi oikeastaan mahtava kokemus nostattaa esiin ylistämistä, joka vuorostaan muuttuu ihailuksi ja palvonnaksi. Miksi oikeastaan käy niin, että jos nautin auringonpaisteesta, niin koen tarvetta kertoa lähellä oleville ihmisille, miten ihanaa se on ja kuinka paljon oikein nautinkaan siitä? Ylistämällä kirkkaan kevätpäivän kauneutta minä itse asiassa juuri nautinkin siitä itse. Nautin siis siitä jakamalla siitä saamani nautinnon toisten kanssa ja rohkaisemalla heitä liittymään seuraani nauttimaan sen kauneudesta. Vaikuttaa siltä, että vaikka pahat asiat onkin helppo tajuta pahoiksi, niin sellaista, joka on todella hyvää, on vaikea osata oikein arvostaa. Niinpä minun täytyykin antautua oikein ajattelemaan, kehumaan ja ylistämään sitä voidakseni kunnolla itse sitä arvostaa. Minun täytyy kertoa muille siitä ja selittää juurta jaksain, mikä siinä nyt oikeastaan on niin loistavaa, jotta voin itse ymmärtää sen kaiken ja nauttia siitä niin täysin siemauksin kuin ikinä kykenen. Jos nämä toisetkin nyt jakavat oman nautintoni, niin oma nautintoni yhä lisääntyy ja saa täyttymyksensä. Ylistäminen liittyy siis jaettuun, yhteiseen nautintoon. Se ilmaisee nautintoamme ja lisää nautintakykyämme. Itse asiassa jotkut asiat, kuten evankeliumi, ovatkin niin perin hyviä, että niistä voi täysin nauttia vain yhdessä palvomalla.

Palvonta saa alkunsa, kun koemme jotain niin ihanaa, että meidät valtaa hämmästys ja pelonsekainen kunnioitus, suunnaton ilo ja äärimmäinen ihasutus, jotain niin musertavan hyvää, ettemme tahdo millään voida edes käsitellä sitä kokonaan. Sanat eivät riitä kertomaan, mistä on kysymys. Turvautumme siis runouteen ja musiikkiin ja lauluun. Vaikka aika ajoitin osoitamekin ihailevat sanamme sille henkilölle, jota ihailimme, me enimmäkseen tuomme kiihkeän ihailumme ilmoille läheistemme kuullen.

Kaikki kiittäminen johtaa loppujen lopuksi Jumalan palvontaan (2.Kor. 4:15). Kun seisomme hänen edessään ja saamme nähdä hänet sellaisena kuin hän on, emme voi muuta kuin palvoa häntä. Juuri niin enkelit tekevät ympäröidessään häntä ja palvellessaan häntä taivaassa (Ilm. 4:11; 5:12; 7:11-12). He laulavat: *“Pyhä, pyhä, pyhä on Herra Jumala, Kaikkivalti-*

as” (Jes. 6:3; Ilm. 4:8). Seisoessaan Hänen edessään ja nähdessään Hänen Poikansa kirkkauden he laulavat: “*Kunnia ja kirkkaus!*” (Ps. 29:9; Ilm. 5:13). Aina meidän Herramme lihaantulemisesta, inkarnaatiosta saakka he ovat kutsuneet meitäkin seisomaan kanssaan Isän Jumalan edessä taivaallisessa jumalanpalveluksessa ja yhtymään kanssaan antamaan kunnian hänelle (Luuk. 2:13). Meidän Jumalan palvontamme antaa meille näin ollen esimakua taivaasta. Palvoessamme kolmiyhteistä Jumalaa me alamme tehdä maan päällä sitä, mitä sitten teemme iankaikkisesti taivaassa: me alamme nauttia Jumalastamme, joka on niin hyvä ja suurenmoinen, ettemme koskaan voi saada kylläksemme nauttiessamme hänestä.

Aivan niin kuin palvonta on ylistyksen korkein muoto, samoin myös meidän Jumalan ylistämisemme jumalanpalvelusliturgiassa huipentuu Suureen kunniaan ja Pyhään. Kristus on tullut lihaan ja on nyt meidän kanssamme tuodakseen meille rauhan ja tehdäkseen meidät pyhiksi; siksi ja siitä alkaen me puolestamme palvomme häntä, yhdessä Isän ja Pyhän Hengen kanssa, laulamalla näitä lauluja yhdessä enkelten ja koko pyhien yhteisön kanssa. Ne enkelit, joiden tehtävänä on palvella meitä liturgiaa suorittavina henkinä, avustavat meitä palvoessamme Kolmiyhteistä Jumalaa (Hebr. 1:14; 12:22).

Kaikkia ylistyksen muotoja liittää toisiinsa niiden yhteinen sisältö: meille Pyhän Henkensä ja kaikki hengelliset siunaukset lihaantulleen Poikansa kautta antavan Isän Jumalan armo. Ylistyksentäyteinen Jumalan hyvyyden julistus sen mukaisesti kuin hänen sanansa on sen meille ilmoittanut johtaa kiittämään siitä. Kiitos puolestaan huipentuu palvontaan, sellaiseen valtavan hämmästyksen, ihmettelyn ja ihastuksen tilaan, jossa me unohdamme itsemme ja olemme täysin uppoutuneet Jumalan kunniaan, kirkkauteen ja kauneuteen, hänen pyhyyteensä ja hellään huolenpitoonsa.

Me muutamme ylistäessämme kolmiyhteistä Jumalaa. Syntisinä olemme käpertyneet itseemme ja etsimme omaa kunniamme. Antiikin taruston Narkissoksen tavoin me ihailemme itseämme ja kerskailemme omilla saavutuksillamme. Jumalan ylistäminen kuitenkin muuttaa suuntautumistamme, itsejumalointimme. Se siirtää meidät itsemme ulkopuolelle ja avaa meidät Jumalan kunnialle ja kirkkaudelle. Suunnatessamme ajatuksemme Herraamme Jeesukseen ja antaessamme hänelle kunnian, katsellessamme näin hänen kirkkauttaan, mekin saamme kirkkauden (2.Kor. 3:18). Meistä

tulee sitä, mitä meidän on tarkoituskin olla: ihmisiä, jotka heijastavat Luojamme kirkkautta ja kunniaa.

Päätös

Mikä siis on Jumalan ylistämisen tuottama hyöty? Meidän ei tarvitse ylistää Jumalaa siinä tarkoituksessa, että pääsisimme askel askeleelta nousemaan taivaaseen. Jumala ei tarvitse meidän ylistyslaulujamme. Hän ei saa itselleen mitään etua niistä. Hän on niin vaatimaton, mitä häneen itseensä ja hänen saavutuksiinsa tulee, että, vaikka hän onkin luonut kaiken, hän pysyttelee salaisena ja tuntemattomana kaikkien hyvien lahjojen antajana meidän käyttöömmä ja meidän iloksemme.

Siltikin Jumala on hyvillään meidän ylistyslauluistamme. Kiitos ja ylistys on itse asiassa yksi niistä uhreista, jotka miellyttävät häntä kaikkein eniten (Hebr. 13:15-16). Eikä siinä vielä kaikki: Hänhän on itse luonut kirkon omaksi kuorokseen seisomaan edessään ja ylistämään häntä. Hän on nimittänyt meidät omiksi ylistyslaulajikseen maailman ja sen ihmisten parhaaksi, sillä meidän ylistyksemme kautta hän paljastaa oman kunniansa, kirkkautensa ja armonsa langenneen maailman epäluuloisille ihmisille. Laulaessamme ylistyslaulujamme jumalanpalveluksessa me saarnaamme evankeliumia koko olemuksellamme toinen toisellemme ja maailmalle. Meidän ylistyslaulumme tuovat ilmi Kristuksen, Jumalan lihaantulleen Pojan, salaisuuden, hänen, joka kohtaa meidät sanassa ja sakramentissa täyttääkseen meidät Pyhällä Hengellä ja antaakseen meille pääsyn Isän Jumalan yhteyteen. Ylistyksessään kirkko ei ainoastaan julista, että taivas on tullut maan päälle Jeesuksessa; se saa myös taivaan esimakua tuodessaan kiitoksensa ja osoittaessaan palvontansa kolmiyhteiselle Jumalalle. On siis niin, että ylistämällä Jumalaa me nautimme hänestä ja jaamme hänestä nauttimisemme muiden kanssa. Juuri siksi Jumala on niin hyvillään meidän oikeaoppisuudestamme, eli ortodoksisuudestamme, eli hänen oikeasta ylistyksestämme. Me omistamme hänet ja riemuitsemme hänestä ja hänessä kuten hän omistaa meidät ja riemuitsee meistä ja meissä.

“Mikä on Jumalan ylistämisen tuottama hyöty? Meidän ei tarvitse ylistää Jumalaa siinä tarkoituksessa, että pääsisimme askel askeleelta nousemaan taivaaseen. Jumala ei tarvitse meidän ylistyslaulujamme. Hän ei saa itselleen mitään etua niistä. Laulaessamme ylistyslaulujamme jumalanpalveluksessa me saarnaamme evankeliumia koko olemuksellamme toinen toisellemme ja maailmalle. Meidän ylistyslaulumme tuovat ilmi Kristuksen, Jumalan lihaantulleen Pojan, salaisuuden, hänen, joka kohtaa meidät sanassa ja sakramentissa täyttääkseen meidät Pyhällä Hengellä ja antaakseen meille pääsyn Isän Jumalan yhteyteen. Ylistyksessään kirkko ei ainoastaan julista, että taivas on tullut maan päälle Jeesuksessa; se saa myös taivaan esimakua tuodessaan kiitoksensa ja osoittaessaan palvontansa kolmiyhteiselle Jumalalle.”

Artikkelin kirjoittaja **Dr. John W. Kleinig** toimii Vanhan testamentin professorina Australian luterilaisen kirkon pappisseminaarissa Adelaidessa.

Tämä vihko jatkaa Suomen Luther-säätiön **Aamutähti-sarjaa**, joka keskittyy uskonelämän peruskysymyksiin. Sarjaa toimittavat pastori, teol.lis **Sakari Korpinen** ja pastori **Juhana Pohjola**.

Suomen Luther-säätiö
Aamutähti
Nro 30.

ISBN 952- 5409-28-7